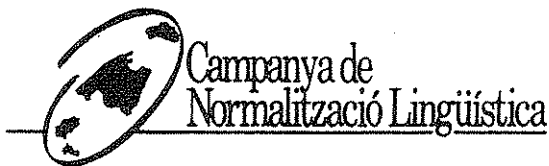

LÍNIA DIRECTA

amb la Campanya de Normalització Lingüística

V

Palma
1993

Línia Directa

© Aina Moll, A. I. Alomar i Celia Riba, segons l'autoria dels textos

Producció: Campanya de Normalització Lingüística de les Illes Balears

Fotocomposició: Jorvich, s.l.

Impressió: Jorvich, s.l.

Dipòsit Legal: PM-1.364/1991

I.S.B.N. 84-604-8810-1

XII

Andorra: un gran pas endavant en la normalització del català

La majoria dels illencs estan encara tan immersos dins una atmosfera diglòssica produïda per segles de anormalitat lingüística, que no són capaços de concebre la normalització del català com a llengua moderna del món occidental.

Només així s'explica que moltes polèmiques se centrin encara en qüestions pròpies de la fase inicial de tota normalització, que hauríem d'haver deixat enrere ja fa molts d'anys; que encara hi hagi autoritats autonòmiques i locals que facin discursos i declaracions a la premsa en castellà i que algunes empreses foranes establertes aquí (siguin petites llibreries o grans superfícies comercials) es permetin adoptar com a "única llengua oficial *aquí*" (?) el castellà, despreciant olímpicament la pròpia d'aquestes Illes i el marc legal establert per garantir-li l'oficialitat; i que tot això sigui acceptat pels autòctons amb una gran naturalitat, excepte per una minoria molt preocupada per la salvaguarda del nostre patrimoni i sovint dominada per un sentiment d'imptència.

Dins aquest clima, és natural que molts d'illencs no hagin calibrat l'extraordinària importància que té per a la nostra normalització lingüística l'entrada d'Andorra a l'ONU, un cop en vigor la nova Constitució que converteix el petit principat pirinenc regit durant set-cents anys per un peculiaríssim sistema derivat dels pariatges medievals, en un modern Estat europeu.

El català, que ha estat durant tots aquests segles l'única llengua ofi-

cial a Andorra, ha entrat amb ella a l'Organització de les Nacions Unides. I aquest fet no és important només per a Andorra i els andorrans, sinó per al conjunt dels Països Catalans i dels seus parlants. Si la notícia de l'oficialitat única del castellà a Puerto Rico va ser considerada tan important a Espanya, malgrat que el seu pes era tan petit dins la massa de països on el castellà és oficial i dels centenars de milions de castellanoparlants, imaginau la festa que hauríem de fer nosaltres per aquesta entrada d'Andorra a l'ONU, que comporta el ple reconeixement de la nostra llengua en instàncies internacionals com a llengua oficial d'un Estat de la Unió, i li obre portes que fins ara estaven tancades per al català –les de la televisió per satèl·lit, per exemple. (Diguem de passada que l'oficialitat única del castellà a Puerto Rico s'ha perdut perquè a les eleccions següents la inèrcia de les actituds diglòssiques donà el triomf a un partit que es comprometé a reoficialitzar l'anglès).

El President d'Andorra, Òscar Ribas, va fer, com és natural, el seu discurs d'entrada a l'ONU íntegrament en català. I, conscient que la nostra llengua és poc coneguda en aquell fòrum, hi inclogué una explicació sobre el seu àmbit geogràfic i sobre la compatibilitat del poliglòtisme i el cosmopolitisme amb l'aprofundiment en les pròpies arrels. Seguint l'exemple de Pau Casals que en ple franquisme, en l'acte d'estrena de l'Himne de les Nacions Unides que ell havia compost, explicà a l'Assemblea (en anglès, perquè no hi havia traducció simultània) que ell era català, i que els catalans havien tingut un Parlament democràtic abans que els britànics, Òscar Ribas digué unes paraules que no vull deixar de reproduir, encara que l'OCB, Planas Sanmartí i l'Avui (i potser algun altre) m'hagin passat davant. Són aquestes:

Tenim ben clar que per fer coses i per comunicar-les cal ser cosmopolites i políglots, però també que cal aprofundir en les pròpies arrels. I les nostres són les de la cultura catalana. El català és el nostre idioma oficial. És en la llengua de Ramon Llull, Ausies March i Salvador Espriu, la que es parla des de Fraga -a l'Aragó- fins a Maó -a l'illa balear de Menorca-, i des de Salses -al Rosselló francès- fins a Guardamar -a les terres meridionals del País Valencià-; és en aquesta

llengua, la catalana, que he vingut davant aquesta Assemblea a parlar de pau, llibertat i fraternitat.

El President dels andorrans –tan gelosos del seu autogovern que han estat capaços de salvaguardar-lo durant segles, en circumstàncies històriques difícils que en fan un cas únic de preservació d'identitat– ha donat a l'Assemblea de l'ONU un exemple d'obertura a la universalitat a partir de la identitat pròpia; i proclamant l'espai geogràfic de la llengua catalana, per damunt fronteres estatals, regionals i de comunitats autònomes, ha donat exemple també a la nostra CAIB. Andorra és Andorra, però la llengua d'Andorra no és l'*andorrà*, sinó el català, i el fet de reconèixer-ho no “empetiteix” Andorra, sinó que posa de manifest el volum total del seu patrimoni lingüístic i cultural.

Voldria que els mallorquins, menorquins, eivissencs i formenters, autòctons i immigrants, fóssim capaços d'imitar els andorrans (que tenen una proporció de “vinguts de fora” molt més alta que nosaltres), i que aquestes paraules del seu President en el moment solemne d'entrada a l'Organització de les Nacions Unides fossin assumides per tots com a programa de normalització –no sols lingüística– de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. - A. M. (2-8-93)